

Kárpátaljai gyűjtések

Bába Károly

Abstract: *Subcarpathian collections.* This paper describes the results of malacological sampling and analysis carried out in the woodlands along the river Latorca in 1990.

Key words: aquatic, terrestrial species.

Bevezetés

A szerző Kárpátaljai tartózkodása alatt öt gyűjtőhelyen végzett malakológiai gyűjtéseket a Latorca menti erdőkben, valamint Ungvár: Bányahegyen. A vizsgált tölgyes erdők erdészetiileg kezelték voltak a helyiek közlése szerint.

Anyag, módszer

A Kárpátaljai gyűjtéseket 1990 szeptember 12-15. között végeztem. A gyűjtőhelyeken talált fajokat az 1. táblázat tartalmazza. A táblázaton a következő gyűjtőhelyek vannak felsorolva.

1. *gyh.*: Kisdobrony: Dobronyi erdő a Latorca mellett. Amerikai kőris erdő Kerekrepkény, *Lycopus Urtica* aljnövényzettel 1990 IX. 12. Az erdőben kvadrát módszerrel (10x25x25 cm) gyűjtöttem. 2. *gyh.*: Kidobrony 30-40 éves vegyes tölgyes a Latorca mellett. Egyeléssel gyűjtve 1990.IX.12. 3. *gyh.*: Nagydobrony 40-60 éves elegenden tölgyes (korábban gyertyámos tölgyes) magas cserjeszinttel 1990. IX.12. 4. *gyh.*: Ungvár Bányahegy „Salita” *Quercetum petreal Cerris* 1990 IX.14. 5. *gyh.*: Percsenyától 5 km-re Szanatoria hegy patakmenti cserjés 1990.IX.15. (1. táblázat). Élőhelytípus (ET) fajcsoport beosztást is tartalmaz az 1. táblázat. Az egyes gyűjtőhelyek állapotát tükrözi az egyes élőhelytípus kategóriák százalékos megoszlása: VP = vízigényes, S = sztyepplakó melegigényes, E = erdőlakó árnyékkedvelő, BE = bokorerdő lakó.

Eredmények

A vizsgálat erdészeti kezelés alatt álló erdőkből 18 faj került elő. Négy vízi faj kubikokból és 14 szárazföldi faj. Az erdészetiileg kezelt erdőkből az 1-4 gyűjtőhelyről 2-4 faj került elő (1. táblázat). A legnagyobb fajszám az 5 gyűjtőhely patakmenti cserjéséből került elő.

A fajcsoport beosztás százalékos eredményei jól tükrözik a gyűjtőhelyek állapotát és vízparti fekvését. Az erdészeti kezeléseik révén az 1, 2, 4 gyűjtőhelyeken hiányoznak az erdőlakók (E), de a folyóközelség révén a vízigényes (VP) fajok kerültek túlsúlyba. (1. táblázat). A 3,5 gyűjtőhelyeken az erdőlakók vannak túlsúlyban. Itt az erdészeti hatások a vízpartokon alacsonyabbak.

1. táblázat

		1	2	3	4	5
	<i>Viviparus cunctatus</i> (Millet 1813)	-	1/1	-		-
	<i>Viviparus acerosus</i> (Bourguignat 1862)	1/1	-	-	-	-
	<i>Bithynia tentaculata</i> (Linné 1758)	-	1	-	-	-
	<i>Plaurorbarius corneus</i> (Linné 1758)	-	1	-	-	-
BE	<i>Cochlicopa lubrica</i> (O.F.Müller 1774)	1/1	-	-	-	-
VP	<i>Succinea putris</i> (Linné 1758)	-	1/1	-	-	-
VP	<i>Zonitoides nitidus</i> (O.F.Müller 1774)	8/2	-	-	-	-
E	<i>Vitrea transsylvanica</i> (Clessin 1877)	-	-	-	-	1
BE	<i>Aegopinella pura</i> (Alder 1830)	-	-	-	-	1
E	<i>Lehmania marginata</i> (O.F.Müller 1774)	-	-	-	2	-
E	<i>Deroceras rodnae</i> (Grossu et Lupu 1965)	-	-	-	-	4/1
E	<i>Bradybaena fruticum</i> (O.F.Müller 1774)	-	-	4/1	-	-
E	<i>Perforatella vicina</i> (Rossmässler 1842)	-	-	11/9	1	1
VP	<i>Perforatella rabiginosa</i> (A.Schmidt 1853)	11	-	-	-	-
E	<i>Perforatella dybothrion</i> (M.Kimakowicz 1884)	-	-	-	-	3/1
BE	<i>Euomphalia strigella</i> (Draparnaud 1801)	-	-	-	-	1
BE	<i>Cepaea vindobonensis</i> (Ferussac 1821)	-	-	1	-	-
E	<i>Oxychilus orientalis</i> (Clessin 1887)	-	-	-	-	11/11
	Fajszám	4	4	3	2	7
	Egyedszám	21/4	4/2	16/10	3	22/3
	Százalékos megoszlás					
	BE	4,76		6,25		
	VP	90,47	100	100	9	
	E		93,75	90		
		95,23	100	100	100	100

Összefoglalás

A Kárpátaljai gyűjtőhelyekről 14 szárazföldi és 4 vízi faj került elő. Az alacsony fajszámok jelzik a vizsgált vízparti tölgyesek erdészeti kezelését. (Bába, K. 2004). A kezelések hatására az erdőlakók száma csökken. A víz közelsége révén a vízigények fajok egyedszáma nő.

Irodalom

Bába, K. (2004): Természetvédelem és az erdészeti kezelések kapcsolata. Malakológiai Tájékoztató 22. 51–60.

Dr. BÁBA, Károly
Szeged,
Vár u. 6.
6720